

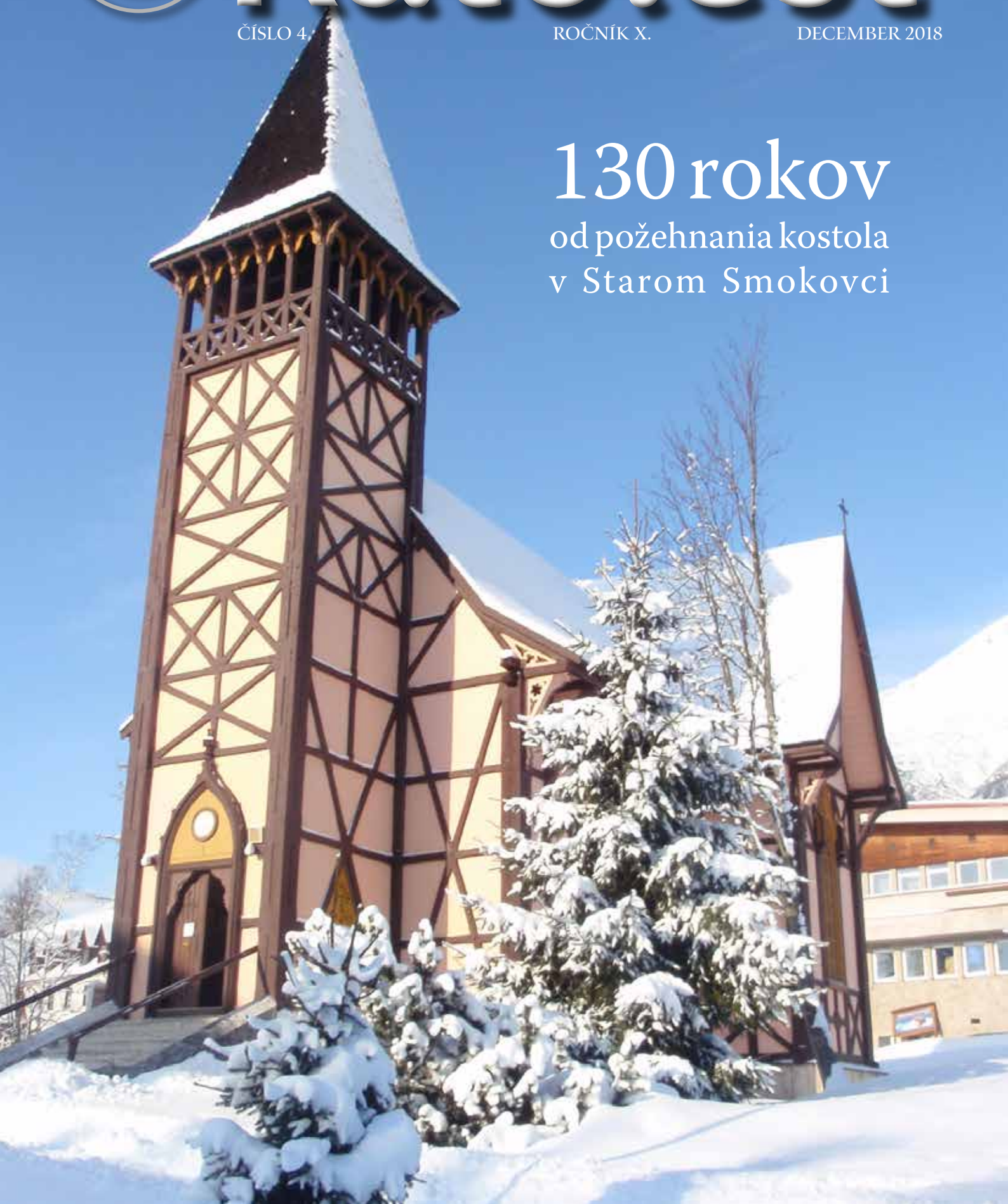
Ratolesť

ČÍSLO 4

ROČNÍK X.

DECEMBER 2018

130 rokov
od požehnanja kostola
v Starom Smokovci

MILÍ ČITATELIA RATOLESTI!

V jednej populárnej slovenskej piesni sa spieva: „Vianočný čas je Christmas time-všetci sadneme si za jeden stôl a spolu bude nám fajn...“ Pevne verím, že väčšina z nás by práve Vianoce označila prívlastkom najkrajšie sviatky v roku. Dúfam, že k sviatočnej pohode prispeje aj náš tatranský farský časopis.

Dlhé roky bola neodmysliteľnou súčasťou piatkových detských „stretiek“ rehoľná sestrička Mária Magdaléna. Vedeli ste, že momentálne je v Ríme? Nie však v tom talianskom, ale v našom – slovenskom Malom Ríme – v Trnave. Ako sa jej tam darí, ako spomína na pôsobenie v Tatrách a čo odkazuje všetkým svojim malým aj veľkým kamarátom? Toto a omnoho viac sa dočítate v rozhovore, ktorý pripravila animátorka Agátka.

Prevratné zistenie prináša pán kaplán Dávid vo svojom článku o mladých: pre väčšinu z nich nebola nedávna birmovka cieľovou stanicou v budovaní vzťahu s Bohom. Ba práve naopak – mladí Tatranci sa stretávajú v peknom počte aj naďalej. Vďaka Bohu!

Podľa nedávno zverejnených informácií vraj na východe nič nie je. Asi to nebude celkom pravda, pretože tatranská farnosť plánuje počas leta zorganizovať púť až do Ruska. Prípadní záujemcovia sa už môžu hlásiť.

Viete, ktoré tatranské zviera vydrží najdlhšie pod lavínou? Ak nie, dám vám na výber z troch pekne sa rýmujúcich možností. Kuna, žlna alebo srna. Ak ste si nie úplne istí, správnu odpoveď nájdete na stránkach Ratolesti. PS: Drahí návštevníci Tatier, nie všetky rekordy sú na to, aby sa prekonávali...

Všetkým čitateľom Ratolesti prajeme milostiplné vianočné sviatky a požehnaný rok 2019!

Martin Mistrík a redakčný tím

„Áno, narodil som sa v Betleheme. Bol som malý a bezbranný. Položili ma do drevených jasiel. O niekoľko rokov ma položili na drevo kríža. Zahalili ma kúskom látky, aby mi to pripomínalo, že o niekoľko rokov budem zahalený látkou v hrobe.“

Bol som dieťaťom, no stal som sa mužom. Ako muž som sa rozhodol ostať tu s tebou navždy. Zvolil som si chlieb a víno, do ktorých vstupujem vždy počas premenenia. V nich som reálne prítomný, aby si ma mohol prijímať.

Vianoce pripomínajú, že kvôli tebe som zostúpil na túto zem. No Eucharistia je moje reálne telo, nie pripomienka, ale skutočnosť, že som tu s tebou. Dovoľ mi narodiť sa v tebe. Nielen počas týchto sviatkov, ale počas celého tvojho života. Chcem, aby som našiel v tebe pripravené prázdne jasle, aby som mohol byť v tebe reálne prítomný. Dal som ti seba, dal som ti všetko. Toto sú Vianoce. Ja som sa stal človekom, aby som

bol s človekom, nielen soškou uloženou v jasiach... To by bolo málo z mojej strany. Stal som sa tebou, aby si sa ty mohol stať mnou. Narodím sa ja - Kristus - aj v tvojom vnútri?

Nerobte mi zbytočné prekážky prepychu a pominateľnej radosti. Vytvorte mi to správne miesto, miesto chudoby a lásky, ktoré už dobre poznám. Nechajte sa v tento čas vzájomného obdarovania obdarovať aj mnou. Svojou chudobou vás chcem dnes obohatiť, umožnite mi to. Podmienkou je mať prázdne a otvorené ruky. Táto ponuka je stále aktuálna. Ja, Boh, vám skrze svoje narodenie chcem povedať, že túžim po vás, aby ste boli pri mne, aby ste na mňa dýchali. Práve preto si opäť líham do jasiel, aby si ma mohol nájsť. Narodím sa opäť, no ľahko sa môže stať, že v skutočnosti budem v tebe nenarodený. Ja však stále budem čakať.“

(Replika Ježiša Krista z jaslíčkovej pobožnosti s názvom „(ne) Narodený“)

Dávid Sklarčík, kaplán

SUMÁR DIANIA

» Milión detí sa modlí ruženec

Aj tohto roku Pápežská nadácia ACN-pomoc trpiacej Cirkvi vyzvala k zapojeniu sa do medzinárodnej modlitbovej iniciatívy „Milión detí sa modlí ruženec“. V našej farnosti sa deti s rodičmi pripojili spoločnou modlitbou ruženca 18. 10. 2018 v kostole v Novom Smokovci. Vďaka všetkým, ktorí takto k pomoci prispeli.

» Svätá omša na Symbolickom cintoríne

Každoročná pietna spomienka na všetkých, ktorí prišli o život v horách, sa konala na Symbolickom cintoríne pri Popradskom plese v sobotu 20. 10. 2018 a po nej bola slúžená svätá omša za obete hôr.

» Posedenie pre upratovacie skupiny

Všetkých, ktorí raz za šesť týždňov obetujú zo svojho času dve hodiny a chodia upratovať farský kostol, pozval pán farár 22. 10. 2018 na milé posedenie na faru do Nového Smokovca. Aj takýmto spôsobom chcel vyjadriť vďačnosť za ich obetu.

» Ukončenie 40 dní modlitieb a pôstu za kňazov

Kňazi našej farnosti poďakovali všetkým, ktorí sa modlia, postia a obetujú za kňazov. Naďalej vŕcné prosia o modlitby, pôst a obety za nich. 40 dní modlitieb a pôstu za kňazov sme ukončili v stredu 24. 10. 2018 svätou omšou v Novom Smokovci a spoločnou modlitbou ruženca k Sedembolestnej Panne Márii.

» Birmovanecké dozvuky

V dňoch od 30. do 31. 10. 2018 naša pobirmovaná mládež strávila čas svojich jesenných prázdnin na chate pod Novou Poliankou. Spoločný čas prežili tak, ako sa počas prípravy na birmovku naučili. Spoločne sa zabávali, hrali, donekonečna rozprávali, využili čas na svätú spoveď a hlavne vytvorili Eucharistické spoločenstvo počas svätej omše. Jednoducho doznievalo v nich to, čo zachytili.

» Pobožnosti na cintoríne

Za duše zosnulých sme sa spoločne modlili vo štvrtok 1. 11. 2018 na cintoríne v Novom Smokovci a v Tatranskej Lomnici.

» Svätá omša za Martina Gavaléra a Martina Galloviča

V sobotu 3. 11. 2018 bola v kostole v Starom Smokovci slúžená svätá omša za tatranských Martinov, ktorí v čase totality vodili skupinky mladých ľudí po horách a odovzdávali im svedectvo o viere. Viac v rubrike „Skutočné celebrity“ na str. 6-7.

» Modlitby za deti a mladých

Naši mladí a deti potrebujú naše modlitby. Nenechajme ich samých v pokušeních Zlého a tohto sveta. Pozývame všetkých, ktorým záleží na deťoch a mladých našej farnosti, ale hlavne rodičov prvoprijímajúcich detí a rodičov našich mladých, k spoločnej modlitbe svätého ruženca každý utorok po svätej omši v Novom Smokovci.

» Darovanie krvi

V nedeľu 25. 11. 2018, na sviatok Krista Kráľa, sa na fare v Novom Smokovci už po jedenásťkrát uskutočnila akcia darovanie krvi. Nazbieralo sa 27 darcov najvzácnejšej tekutiny. Patrí im veľká vďaka, rovnako ako aj pracovníkom Národnej

transfúznej služby z Popradu, ktorí toto nedeľné dopoludnie strávili v službe blíznym.

» Kurz „Manželské večery“

Od 24.10. do 12. 12. 2018 sa v našej farnosti po prvýkrát

uskutočnil kurz „Manželské večery“. Počas ôsmich stretnutí mali manželia výbornú príležitosť stráviť čas spolu ako pár a pritom sa zaoberať dôležitými otázkami svojho manželstva. Viac na str. 9.

» Organový koncert

V piatok 30. 11. 2018 podvečer bol v kostole v Novom Smokovci organový koncert. Predstavil sa nám mladý slovenský organista Ján Fic, spevák Krisztian Kokolusz a na barokovej trúbke a klarine zahral Igor Klema.

» Roratné sväté omše

V adventnom čase sme sa zavčas rána stretávali v Novom Smokovci a v Tatranskej Lomnici na roratných svätých omšiach – čo je adventná liturgia očakávania Mesiáša s pripomienkou jeho Matky. Sväté omše sa slávia ešte za tmy pred východom Slnka, iba pri svetle sviec, ktoré majú pripomínať Pannu Máriu – Hviezdu rannú, ktorá nám ohlasuje blízky Kristov príchod. Nech sú odmenení všetci, ktorí mali tú možnosť a premošli sa, aby boli účastní týchto jedinečných slávení. Zvlášť povzbudzujúca bola účasť detí.

» Príchod svätého Mikuláša

Svätý Mikuláš neobišiel deti z tatranskej farnosti ani tento rok. Do farského kostola v Novom Smokovci ich prišiel navštíviť a obdarovať pri omši pre deti v piatok 7. 12. 2018. Poprosil deti, aby zo svojho balíčka aspoň jednu sladkosť niekomu darovali. Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli a priložili ruku k dielu.

» Odpustové slávnosti

Hlavným celebrantom odpustovej slávnosti v Dolnom Smokovci v nedeľu 11. 11. 2018 bol ThDr. Martin Koleják PhD., výpomocný duchovný v Spišskej Kapitule a poverený špeciálnou pastoračiou zdravotníckych pracovníkov.

Odpustová slávnosť v kostolíku v Starom Smokovci sa konala v sobotu 8. 12. 2018, na prikázaný sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Hlavným celebrantom a odpustovým kazateľom bol ICLic. Peter Majcher, kancelár biskupského úradu a sudca cirkevného súdu. Poukázal nám na čistotu a krásu Panny Márie, pričom nás povzbudil, aby sme sa ju vo svojich životoch snažili napodobňovať.

Peter Dziak

KOSTOL V STAROM SMOKOVCI MÁ 130 ROKOV

(ANNO DOMINI 1888)

Keby tie staré trámy a nosníky vedeli rozprávať... Hovorili by o utrpení, o tom ako sú namáhané pri silných poryvoch vetra, ako ich trápi váha snehu, vlhkosť či drevokazný hmyz? Alebo o šťastí a láske, s akou podopierajú Boží chrám?

Trámy mlčia, hoci boli svedkami mnohých udalostí. Už dávno ani „pamätníci“ nežijú. Len zo starých písomností sa dozvedáme, že pred 130 rokmi, dňa 26. augusta 1888, sa v Starom Smokovci konala veľká slávnosť-posviacka novostavby kostola. Vykonal ju biskup Juraj Császka (1826 – 1904) a kázeň predniesol prof. ThDr. Ferdinand Wolafka. Ako čestný hosť sa svätej omše zúčastnila arcikňažná Klotilda von Habsburg (1846 – 1927) s rodinou. Jej prítomnosť nebola náhodná. Na susediacom pozemku stál jej letohrádok (dnešná vila Kamzík) a arcikňažná bola najplyvnejšou iniciátorkou výstavby kostola. Z vďaka umiestnili na hlavný oltár okrem inej výzdoby aj erb Habsburgovcov.

Pred výstavbou kostolíka mal Starý Smokovec len kaplnku. Tá najstaršia bola z dreva a dal ju postaviť zakladateľ osady, Štefan Csáky (1741 – 1810) z Iliášoviec v roku 1796, teda len tri roky po výstavbe prvého obytného zrubu. Reagoval tým na potreby svojich hostí, ktorí prichádzali do osady na dlhší čas a chceli, popri fyzických aktivitách, uspokojiť aj duchovné potreby. Už chátrajúcu stavbu nahradila v polovici 19. storočia murovaná kaplnka, pôvodne zasvätená sv. Petrovi a Pavlovi. Dodnes stojí za budovou Mestského úradu a dva rady lavíc prezrádzajú, že sa v nej konávali aj bohoslužby pre menší počet veriacich. Kaplnka je v súčasnosti zasvätená Lurdskej Panne Márii.

Keď už kaplnka kapacitou nenapĺňala potreby stále väčšieho počtu návštevníkov Starého Smokovca, ozývali sa hlasy za výstavbu väčšieho rímskokatolíckeho kostola. Výstavbe predchádzala zbierka finančných prostriedkov a záštitu nad ňou a hlavným investorom sa stal spišský biskup Juraj Császka. Objednávkou na vypracovanie projektu a stavby „podmurovaného dreveného a omietnutého objektu švédskeho typu“ získal spišskosobotský architekt a staviteľ Gedeon Majunke (1854 – 1921).

Vnútrore drevené zariadenie kostola pochádza prevažne z dielne kežmarského umeleckého stolára Gustáva A. Weisza, ktorý získal dobré referencie vďaka úspešnej realizácii interiéru rímskokatolíckeho kostola v Dolnom Kubíne. Oltár je neogotický a jeho súčasťou dominantu tvorí faksimile

Madony zo zaniknutých Ruskinoviec, z obdobia okolo roku 1350. Kostol bol pôvodne zasvätený Svätej Anne, v súčasnosti Nepoškvrnenému počatiu Panny Márie.

Od spomínanej posviacky v roku 1888 prah kostola prekročili tisíce návštevníkov. Pri oltári sa vystriedali generácie farárov a kaplánov. Aj vďaka ich úsiliu kostol odoláva zubu času. V roku 1927, pri augustovej búrke blesk vážne poškodil vežu a zničil bočný oltár sv. Antona. Rekonštrukciu previedli v nasledujúcom roku. V sedemdesiatych rokoch 20. storočia bola najmä podlaha ale aj iné časti kostola, vrátane oltára, už nadmerne poznačené vlhkosťou a drevokaznými hubami. Táto situácia si vyžiadala rozsiahle opravy, ako aj výmenu drevenej šindľovej strechy. V roku 1977 vytvoril Vincent Hložník s manželkou Vierou a dcérou Zuzanou vitráže, ktoré zdobia okná kostolíka. Osadzovali ich postupne v dvoch nasledujúcich rokoch. Dve najstaršie, znázorňujúce Tróniacu Madonu a svätého Juraja s drakom, venoval krátko po dokončení kostola biskup Juraj Császka.

Samozrejme, po výstavbe priestrannejšieho Farského kostola sv. Petra a Pavla v Novom Smokovci roku 2002 „starý“ kostol navštevujú veriaci menej, ale to mu neubralo na jeho historickom význame. Svedčí o tom aj zápis v zozname Národných kultúrnych pamiatok. Je predmetom záujmu turistov, ktorým pripomína aj niekdajší Starý Smokovec, ktorý sa modernou a zdanlivo nekoordinovanou zástavbou postupne stráca pred našimi očami. „Starý“ kostol, ako zvyknú domáci obyvatelia zjednodušene nazývať kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie, sa sporadicky naplní pri svadbách, či krstínach. V čase letnej turistickej sezóny sa v ňom konávajú aj pravidelné bohoslužby.

Pre zastavenie okoloidúcich slúži pri kostole aj drevený altánok, ktorý pôvodne stál pri Velickom plese a ktorý v júli roku 1995 poslúžil ako miesto oddychu a rozjímania Svätému otcovi Jánovi Pavlovi II. počas návštevy Vysokých Tatier. Na bočnej stene kostola pri desiatom výročí tejto vzácnnej udalosti inštalovali drevenú pamätnú tabuľu. A ešte jedna – bronzová tabuľa je v interiéri kostola. Tá pripomína jeho vznik pred 130 rokmi a zásluhu zakladateľa, spišského biskupa Juraja Császku.

Každý návštevník si pri vstupe do „starého“ dreveného kostolíka isto uvedomí pokoj, aký vyžaruje zo stien tohto Božieho chrámu.

Ivan Bohuš ml.

MANŽELSKÉ VEČERY PO PRVÝKRÁT V TATRÁCH

Pred viac než dvadsiatimi rokmi sa v Anglicku začala písať história Manželských večerov. Ide o kurzy, ktoré pomohli tisícim manželských párov po celom svete vybudovať pevné základy pre spokojný spoločný život. Manželské večery sa v súčasnosti konajú vo viac ako 28 krajinách sveta. Počas tejto jesene využilo aj viacero tatranských manželských párov možnosť zúčastniť sa na kurzoch priamo na smokoveckej fare...

Keď som o manželských večeroch počul prvýkrát, zmocnila sa ma neistota. Čo tým pán farár myslí? Bude to nejaké stretko alebo modlitbové posedenie? Videl som na svojej manželke, že ju to veľmi ťahá, ale mne sa akosi nechcelo. Nakoniec som si povedal, že to môžeme skúsiť, nech je sranda. A hoci naši najlepší priatelia nakoniec do toho nešli, predsa sme sa prihlásili. A výsledok? Od prvého razu ma to chytilo a zapáčilo sa mi to. Mohli sme sa s manželkou nerušene porozprávať pri sviečkach prakticky o všetkom, večerali sme spolu iba vo dvojici a predsa uprostred milých ľudí. Čo som si z týchto stretnutí najviac vzal k srdcu, bolo heslo: „Pozerať na svoje chyby a potreby partnera, nie naopak.“ Vrelo odporúčam všetkým manželským párom. Vyskúšajte a uvidíte!

Peter

Zatiaľ sa mi najviac páčila myšlienka: prvých 15 rokov myslím na svoje potreby a druhého chyby a druhých 15 rokov myslím na druhého potreby a svoje chyby...

Manželské večery všetkým odporúčam. Vyčistiť, pozametať, vyvetrať, utrieť prach v „manželskej kuchyni“ dá námahu... A aj po 20-tich rokoch manželstva sa stále učím, ako toho druhého urobiť šťastným. Nie seba. Žiak

v manželskej lavici na celý život. Idú Vianoce. V kníhkupectve vraj konečne vyšla kniha „Jak rozumět ženám“. Idem ju kúpiť manželovi, aby sme sa ešte viac zblížili...

Monika

Kurz manželské večery bol pre nás obohacujúci, hoci sme manželia len niečo cez dva roky. Preberali sme témy, ktoré nám častokrát ani nenapadlo riešiť, ale bolo dôležité sa o nich rozprávať. Kladne hodnotíme taktiež prostredie na fare, ktoré pre nás pripravil pán farár so svojím tímom, kde sme sa okrem počúvania a rozprávania mohli aj navečerať a tráviť spoločný čas ako pár, za čo im ďakujeme.

Odporúčame takýto manželský kurz, či už ste manželmi rok alebo x rokov:)

Manželia Mária a Juraj

O manželských večeroch som už počula z iných farností a boli to samé dobré ohlasy. Preto, keď sa naskytila možnosť absolvovať ich, neváhala som ani chvíľu. Vidím v tom príležitosť, ako budovať naše manželstvo. Cez rôzne témy, ktorými sme prešli, sme mali možnosť rozprávať sa o veciach, ktoré by nám samým ani nenapadlo riešiť. Tento kurz určite odporúčam všetkým manželom bez ohľadu na to, ako dlho sú v manželstve a ako hodnotia svoje manželstvo. Určite si tam každý nájde ten svoj "kameň úrazu", ktorý treba riešiť a budovať tak vzťah.

Týmto chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohto kurzu. Pánu farárovi za organizáciu, kuchárovi za dobré večere, mládeži za obsluhu a Vierke a Zuzke, ktoré tiež podali pomocnú ruku.

Darina. Manžel nemá slov:)

SKUTOČNÉ CELEBRITY

MARTIN A MARTIN

Martin Gallovič a Martin Gavalér boli v období normalizácie (1969 – 1989) medzi mladými kresťanmi po celom Slovensku pojmom. Pochádzali z Hranovnice, boli bratrance, obaja sa chceli stať kňazmi, no obom to prekazila doba a choroba, kvôli ktorej prišli bývať do Vysokých Tatier. Mali rozdielnu povahu, ale rovnaký postoj k životu. Nezatrpkli na svoj osud a našli naplnenie v inej službe pre druhých, každý vlastným rukopisom. Vodili skupinky mladých po tatranských dolinách a štítoch a odovzdávali im poslanstvo o Božej veľkosti a kráse. Synovec Martina Galloviča, kňaz Jozef Gallovič, po desaťročiach dal podnet na stretnutie, na ktorom si na Martinov, poniektorí dnes už starí rodičia, zaspomínali takto:

Úžasné stretnutie. Bolo vzácné po toľkých rokoch stretnúť ľudí, s ktorými sme prežili nádherné zážitky a vzťahy na vysokohorských túrach. Veľmi milé bolo rozpoznávať jednotlivé tváre ľudí, s ktorými sme pred veľa rokmi chodili s Martinovcami po krásnej tatranskej prírode. Čo vidíme ako úžasný Boží dar a veľkú dôveru Martinovcov, že sa v priebehu rokov mladým ľuďom nestalo žiadne vážne zranenie, hoci sme sa aj pätnásť až dvadsiati pohybovali po exponovaných terénoch a Martinovia často nevedeli, v akej kondícii sme boli. Ich obetavú službu považujeme za unikátnu misiu a vzácné svedectvo viery v tom čase.

Paľo a Marta

Sobotné popoludnie po piatkovom sviatku pamiatky zosnulých. Pekné, slnečné, jesenné. Pred kostolíkom v Starom Smokovci sa netradične pred treťou hodinou schádzajú malé skupinky ľudí prevažne v seniorskom veku. Pohľady na ďalších príchodzích sú väčšinou skúmané. Veď mnohí sa nevideli aj viac ako tridsať rokov. Neistota kto je kto a či to je naozaj on, ona... Veď všetkým pribudli od posledných stretnutí a spoločne prežitých chvíľ roky, v ktorých sa meníme. Z Bratislavy, Žiliny, Košíc, ale aj z Levoče, Šale, Liptova... Ale asi najviac domorodci – Tatranci, Popradčania, Sviťania.

Zišli sme sa na svätej omši. Čo nás všetkých príchodzích spája? Veľa spoločne prežitých chvíľ strávených na krásnych túrach, mnoho zdolaných štítov i zodratých vibramiek, prepotených košiel. Spájajú nás krásne spomienky, pretrvávajúce priateľstva, napriek tomu, že sme sa viacerí navzájom nevideli aj desiatky rokov. Spoločná identita – kresťania, ktorí pred dávnejšími rokmi prežívali pod vedením našich horských vodcov veľa krásnych túr, ktoré boli nielen dosahovaním vrcholov, ale aj posilou vo viere, utváraním priateľstiev. Väčšinou až po rokoch sme pochopili, čím sme boli Bohom obdarení a obohatení cez Martinov.

Svätá omša bola obetovaná za Martinov – Galloviča a Gavaléra, ale aj celé naše stretnutie bolo spojené so spomienkou na nich. Našich tatranských horských vodcov.

Obaja prišli žiť do Tatier z dedinky spod úbočia Kráľovej hole – Hranovnice – v mladom veku, nevedno s akými predstavami o ďalšom živote. Obaja s podlomeným zdravím. V liečebnom ústave v Tatranskej Polianke pracovali jeden ako účtovník, druhý ako elektrikár. Ich skromné izby v slobodárke boli vždy otvorené pre nás a preto nie div, že často preplnené.

Skutočné celebrity MARTIN a MARTIN A tým, ktorí prichádzali na viac dní, vybavili noclahy v robotníckom baraku, či u dobrých ľudí v Polianke.

Pán Boh ich povolal do zvláštnej služby – stali sa počas dlhých rokov pre nás – stovky mladých, ale aj starších, horskými vodcami. Možno presnejšie nielen vodcami, ale aj pastiermi.

Martin a Martin. S tou istou charizmou – s otvorenou náručou v ktorúkoľvek chvíľu prijať nás prichádzajúcich a sprevádzať nás po Tatrách, obohatiť nás nielen zážitkami zo zdolávania vrcholov, premáhania strachu v zľaboch, pilieroch či traverzoch v skalách, ale hlavne nám sprostredkovať zážitky s Pánom Bohom. Pretože, ako nám zdôrazňovali, v horách Ho pociťujeme cez ich krásu a majestátnosť, ale aj cez zážitky z premáhania seba a vzájomných priateľských vzťahov, oveľa plnšie a bohatšie.

Martin a Martin. Rozdielne povahy. Pre tých, čo ich poznali, boli ako Peter a Pavol. Vzájomne sa dopĺňali, každý z nich obohacoval nás, ktorí sme prichádzali za nimi, osobitným spôsobom. Preto najkrajšie boli tie túry, keď boli s nami obaja.

Dni strávené výstupmi na vrcholy, ktoré sa pri pohľade zdola zdali pre väčšinu z nás nezdolateľné. Poznali však každý vrchol, vežu, zľab a bezpečne nás viedli. Ako vodcovia aj ako pastieri – podľa potreby vpredu či vzadu a vždy nápomocní a pohotiví povzbudiť bojzlivejších, menej zdatných, zaostávajúcich. A tak sa neraz stalo, že skrze ich povzbudenia a istotu, ktorú vlievali do svojich „ovečiek“, tieto dokázali niekedy možno pri svojej zriedkavej návšteve Tatier zdolať aj náročnejšie túry.

Dni naplnené nielen túrami. Spoločnými modlitbami, spevmi. K spevu nás nabudili všade – na túre, v električke, v neskorých letných večeroch na okraji Polianky. Sprevádzala nás prezývka „nábožné spevy“, z niektorých úst ako posmešok. Ale neraz sme cítili súhlasné pohľady a úctu voči slobodnému radostnému prejavu vo vtedajších časoch socialistických. Dni naplnené vzájomnými priateľstvami. Podľa ovocia poznáš pastiera, či vodcu. Jedným z ovocí ich charizmy bola jednota, priateľstvá pretvárajúce cez desaťročia.

Svätá omša. Stretnutie s Pánom, ktorý nás sprevádzal, ochraňoval, požehnával na každej našej túre, bola pre Martinov alfou a omegou. Sobotňajšia túra (či v iný pracovný deň) bola jej vyvrcholením, tá nedeľná jej začiatkom. Možno nás niekedy cez omšu premáhala únava, možno naše prepotené košele neboli vždy príjemné okolostojacim...

Svätá omša dnes začína o tretej poobede. V priebehu pár dní sa pozvanie na toto stretnutie medzi „Martinovcami“ rýchlo rozšírilo. Kostol sa zaplnil. Možno zabúdli aj ďalší domáci-Tatranci, ktorí sa dozvedeli o tomto stretnutí, aj iní veriaci, ktorí si všimli prichádzajúcich, možno aj veriaci, či neveriaci zvedaví, ktorí práve vystúpili z blízkej pozemnej lanovky.

S radosťou sme zo sakristie spoza dreveného oltára privítali na začiatku svätej omše štyroch kňazov-celebrantov – otec Jožko Gallovič – synovec Martina Galloviča, iniciátor stretnutia, koncelebrovali kňazi Janko Puchala, Ondrej Dulák a domáci pán farár Róbert Tokár. A bol aj maličký miništrantík.

Pamäť a identita – myšlienka, ktorou uvádzal otec Jozef svätú omšu a rozvinul ju aj v kázni. Oživovanie pamäti a mnohých spomienok na Martinov, za ktorých bola obetovaná svätá omša a kvôli ktorým sme sa zišli, by malo byť prejavom vďačnosti. Ich charizma, ktorou nás sprevádzali, ale aj všetko to, čo sme prežili, by nemalo upadnúť do zabudnutia.

Po svätej omši sme sa vyrojili z kostola. Niektorí sme sa po dlhých rokoch v prvom momente nespoznali, preto vznikli aj humorné chvíle. Veď všetci sme za tie roky postúpili minimálne do vyššej vekovej, ale mnohí aj do váhovej kategórie. O šedivých vlasoch nehovoriac. Výhodu mali domáci, ktorí sa v uplynulých rokoch predsa len videli častejšie.

Rozhovorov, spomienok nebolo konca kraja. Prešli sme na cintorín v Novom Smokovci, kde na jeho dolnom konci odpočíva Martin Gavalér. Potom sme s radosťou prijali pozvanie od pána farára na posedenie na faru.

Milým prekvapením na fare bola super kapustnica a iné dobroty od domácich gazdiniek. Srdečné Pán Boh zaplať. Každý s každým chcel prehodiť pár slov, zaspomínať na spoločne strávené roky, ale aj na to, čo nasledovalo po nich. Niektorí prišli v silnej zostave – manželské páry. Ktosi vytiahol fotky, iný album, plný samozrejme vtedajších čiernobielych... Nakukol aj pán kaplán Horskej služby, syn tu prítomných rodičov (škoda, že sa Martinovia nedožili takej radosti). Iný z nás svojho prvorodeného syna z úcty k Martinom pokrstil ich krstným menom. Stal sa tiež kňazom a miluje Tatry.

Prejavom vďačnosti Pánu Bohu za dlhoročnú obetavú službu Martinov je nezabudnúť na to všetko, čo nám a akým spôsobom a nasadením dali. Preto by bola namieste spoločná námaha nás pamätníkov, aby nezapadli prachom spomienky na Martinov ale aby boli spoločne zozbierané. A taktiež, aby takéto stretnutie nebolo posledné.

Veľmi často nám odhaľovali v krásach tatranských kvetov, skál, štítov krásu Božieho Kráľovstva už tu na zemi. Veríme, že si ho svojím životom zaslúžili a dosiahli a hlavne že sa s nimi stretne – tam hore. Nech zostávajú nielen v našich spomienkach, ale aj v modlitbách. Pane, Ty buď ich odmenou za všetko, čo pre nás urobili...

Marián Schreiner

Martinovia! Boli dvaja... Gavalér a Gallovič... rozprávkár a pesničkár...

Tak sme ich poznali mnohí. A teraz v „dušičkovom období“ sme sa stretli, aby sme si ich pripomenuli. Ale nielen to... aby sme si pripomenuli aj my mnohí-jedno z najkrajších období nášho života. Nielen preto, že to bola mladosť, ale preto, že vďaka Martinom to bola krásna mladosť. Čistá, radostná, prežitá v spoločenstve mladých ľudí z celého Slovenska od Bratislavy po Košice.

Stýčný bod - Martinovia. Vždy pripravení uhasiť náš smäd po horách, po pravde, po spoločných radostných zážitkoch - v konečnom dôsledku po Bohu. Mnohokrát sme sa nepoznali, vždy prišiel niekto nový. Ale ak stál vedľa Martina, vedeli sme-je to priateľ. V období, keď všade bolo plno sliedičov a udavačov režimu, ktorý nebol prajný viere, cítili sme sa bezpeční... a odvážni... Nikto sa necítil sám. Električka bola vždy plná nášho smiechu, našej radosti i nášho spevu. Hrdo sme uprostred komunistického režimu spievali „Mlad Bohu verná“...

Martinovia... učili nás chodiť po Tatrách s otvorenými očami. Trpezlivo opakovali svoje rozprávky, odpovedali na naše všetečné otázky, spievali s nami naše obľúbené pesničky. Ale hlavne-učili nás za tým všetkým vidieť Boha. Príroda-otvorená Biblia a ich otvorené srdcia otvárali aj naše srdcia.

Martinovia... A potom odišli... Ticho, tak ako žili. Ale nechali hlbokú stopu v našich srdciach. Uvedomili sme si to pri poslednom stretnutí na pietnej spomienke pri svätej omši v Tatrách. Stretli sme sa mnohí. A v srdci sme si priniesli kus našej mladosti. Ale odniesli sme si ďalší krásny zážitok. Duch „Martinovcov“ v Tatrách žije! A my sme ho znova zažili v radostnom farskom ovzduší.

Ďakujeme za to, že ste nám otvorili váš drevený kostolík v Starom Smokovci, za to, že ste otvorili vašu faru ale hlavne za to, že ste otvorili vaše srdcia - pre nás, pre naše spomienky a pre toto naše stretnutie. Tatranci - ďakujeme. Nech sa tá nitka lásky k Bohu, k ľuďom, k prírode nikdy nepretrhne.

Vďační účastníci stretnutia

Pripravila Zuzana Bradáčová

NAŠE STRETKÁ

S pánom kaplánom Dávidom, ktorý slúži sväté omše pre deti a je s nami aj na strestkách, sme znovu prežili pár ďalších mesiacov. V októbri sme sa zapojili do Detského činu pomoci (DČP) a navštívili sme našu tetu kostolníčku Helenku, ktorú po pobyte v nemocnici a doliečovaní doma opäť stretávame v kostole. V rámci DČP sme nezabudli ani na našich starkých v Zariadení pre seniorov Leonardo v Tatranskej Polianke. Pripojili sa aj naši dvaja hudobníci z radov mládeže, a tak nám bolo veselo, až sa nám tancovať chcelo.

S príchodom adventného obdobia sme opäť mysleli na starkých v Leonarde, a kým deti vyrábali pre nich darčeky, mamičky čistili jabĺčka, ktoré po usušení a zabalení putovali aj s nami ako vianočný darček babičkám a deduškom.

Ani tento rok na nás nezabudol Mikuláš a prišiel na svätú omšu pre deti. Hneď po omši nám Veronika, koordinátorka o. z. Savio, porozprávala o deťoch v Afrike a zahrala sa s nami hry. Pri zdobení vianočného stromčeka na fare sme prežili veľa zábavy. Najbližšie sa tešíme na jasičkovú pobožnosť, januárovú sánkovačku a bál svätých a biblických postáv 16. 2. 2019 na fare. Je pred nami čas, keď všetci s láskou budeme hľadiť na našich najbližších a tešiť sa z ich radosti. Pokúsme sa túto radosť, lásku, pokoj a porozumenie preniesť do všetkých nasledujúcich dní. Nech posolstvo o narodenom Pánovi Ježišovi je svetlom, ktoré rozžiaruje aj náš príbytok celý nadchádzajúci rok.

S láskou detský tím.

Viac informácií a fotografií na www.rkctatry.sk v rubrike Pre deti.

ZO ŽIVOTA TATRANSKEJ MLÁDEŽE

Po krásnom roku, ktorý sme prežili spolu s birmovancami počas prípravy na sviatosť birmovania, nám Pán doprial prežívať ďalšie spoločné chvíle. Jedna etapa duchovnej formácie skončila, no vďaka otvoreným srdciam mladých ľudí, ktorí sa nechali dotknúť Bohom a majú túžbu, aby sa ich Boh dotýkal i naďalej, môžeme napredovať v duchovnom raste.

Keďže sa pripravujeme na obdobie Vianoc a udalosti Betlehema, tak by som prirovnal aktuálne dianie mládeže v našej farnosti k pastierom, ktorí zakúsili pohľad Lásky uloženej v jaslích. Tento pohľad dokáže človeka ohúriť, nadchnúť, otriasť ním, či poľudštiť ho. No ako vieme, pastieri odchádzajú z maštale do svojej každodennosti, v ktorej musia zápasit' o skúsenosť s touto udalosťou Betlehema. Tento zápas je silno vložený do vnútra našej pobirmovanej mládeže. Zrazu od nich nikto z ľudí nepožaduje podpis či dochádzku. Sú postavení zoči-voči svojej zodpovednosti pred Pánom Bohom. Z nášho ľudského pohľadu by sme mohli konštatovať, že zatiaľ sa im v tom darí. Vidíme posun a zároveň aj ich zotrvanie pri Pánovi.

Rozhodli sme sa založiť spoločenstvo, v ktorom sa snažíme prehlbovať ich pohľad na Ježiša. Stretávame sa každý piatok o 20.00 hod. Stretnutie začíname adoráciou v kaplnke, počas ktorej vzdávame Bohu chválu, vďaka a prosíme o potrebné milosti. Následne pokračujeme slovom, vďaka ktorému chceme napredovať v poznaní seba a Pána. Stretnutie končí nejakou hrou či spoločným zdieľaním sa o 22.00 hod. Sám som nevedel, čo bude ďalej, no uvedomil som si počas spoločného

zdieľania, že tá náročnejšia etapa ich duchovného dozrievania ešte len prichádza. Poznanie o Pánu Bohu majú. Mohli by sme si pohľadiť ego s konštatovaním, že v rámci poznania Boha sú na tom podaktorí lepšie ako ich rodičia, no sám vidím, že toto poznanie a ani prvotná osobná skúsenosť s Bohom, z nich dospelých kresťanov nerobí. Sú pred nimi osobné boje každého jedného z nich, ktoré si bude musieť každý jeden vybojovať sám spolu s Kristom. Je tu reč o hanbe za vieru, o prijímaní Eucharistie, o nedeľnej svätej omši, o ponúknutí sa do služby v rámci farnosti... Mohol by som menovať veľa oblastí, ktoré zatiaľ nemajú známky zodpovednosti či zrelosti, no nebudem pokračovať. Práve tieto skutočnosti nám odďalujú ruku z nášho ega a posúvajú ju opäť k mladým.

Pastieri odchádzajú a nevieme ako vo svojom živote skončili. Mládež je pobirmovaná a nevieme ako vo svojom živote skončí. Vieme však, že do značnej miery to záleží aj od našich modlitieb.

Na záver môžem konštatovať, že sú to pre mňa hrdinovia. Každý jeden z nich. Viac než polovica birmovancov sa rozhodla pokračovať na stretávaní sa v spoločenstve, väčšina už druhý mesiac nacvičuje jasičkovú pobožnosť, podaktorí si vedú najšť čas aj cez týždeň na Pána a prísť k nemu na svätú omšu... Dôvodom, prečo sú pre mňa hrdinovia, nie je to, že sa snažia spĺňať vonkajšie kritéria nábožnosti, ale to, že na základe vonkajších kritérií môžem badať ich vnútorný boj o vzťah s Bohom, s tým Bohom, ktorého vo „svojich jaslích“ uzreli a On ich ohúril, nadchol, otriasol nimi a poľudštil ich.

Dávid Sklarčík, kaplán

NAŠA SESTRICHA MÁRIA MAGDALÉNA

Prinášame rozhovor s rehoľnou sestrou Máriou Magdalénou, ktorá po zložení prvých rehoľných sľubov dostala poverenie naplňať svoje poslanie v komunite Milosrdných sestier Svätého kríža v Charitnom dome v Dolnom Smokovci. Vysoké Tatry sa jej na trinásť rokov stali domovom. Zanechala tu výraznú stopu.

Prečo si sa stala rehoľnou sestrou?

Za každým povolaním, či už rehoľným, kňazským, alebo povolaním do manželstva je určite volanie Boha. On nás volá do konkrétneho povolania, povoláva nás, aby sme boli s Ním. A tak aj mňa si Pán vyvolil, aby som bola s Ním ako rehoľná sestra. Ja som len prijala Jeho pozvanie. Určite to nebolo ľahké rozhodovanie, ale v srdci som cítila, že toto je cesta pripravená pre mňa.

Kedy si prvýkrát začala rozmýšľať o takomto povolaní?

Presne si nepamätám na prvý moment, kedy som sa začala zaoberať touto myšlienkou, že by som ja mohla byť rehoľnou sestrou. Ale dosť dlho som vnímala, že sú dve možnosti, dve cesty, ktorými sa môžem vybrať. Mala som rôzne obdobia, keď som sa ako dievča klonila raz na jednu, raz na druhú stranu. Moja babka v tom mala jasno oveľa skôr:). Ona mi prvá povedala, že by bola rada, keby som bola rehoľná sestrička. A myslím, že keď sa to stalo, bola najšťastnejšia. Ale tak skutočne vážne som sa tým začala zaoberať pred ukončením strednej školy. Začiatok prázdnin vždy patrilo pešej púti do Levoče a tam som prichádza s rôznymi prosbami. Veľmi som túžila a prosila, aby sa môj brat stal kňazom. Dnes má štyri krásne deti:). Raz som si tam pred Pannou Máriou položila otázku: „Prečo sa modlíš o jeho povolanie a nie o svoje?“ To bol začiatok – v blízkosti Márie, na Mariánskej hore v Levoči.

Kto ťa ovplyvnil pri tomto rozhodnutí?

Ovplyvnil asi nie je dobré slovo. Ale určite na mňa mala vplyv moja babka, ktorá sa za mňa teraz prihovára už v nebi, jej jednoduchý spôsob života, láska k Pánu Bohu a Panne Márii, keď už unavená, ale „nútila“ nás modliť sa večer ruženec. Tešili sme sa, keď zaspala a vždy sme mali už len „Sláva Otcu“. Bola to moja najkrajšia modlitba blízko pri nej. Vplyv mali na mňa aj moji rodičia, ktorí mne a mojim súrodencom darovali krásne detstvo v milujúcej veriacej rodine a sú nám dodnes veľkou oporou. Tiež kňazi v našej farnosti a spoločenstvo, ktoré sme tvorili vo farnosti ako mladí. Potom prišlo stretnutie s Milosrdnými sestrami Svätého kríža a cez nich mi Pán ukázal cestu, ktorou ma chce viesť.

Kedy si prišla k Sestričkám do Dolného Smokovca a s akými očakávaniami?

Na konci svätej omše, pri ktorej som skladala prvé rehoľné sľuby, som dostala poverenie: V sile Ducha Svätého maj účasť na Kristovom diele spásy, a tak životom v duchu Evanjelia naplňaj svoje poslanie v sesterskom spoločenstve v Dolnom Smokovci, a tým oslavuj Trojjediného Boha. Takto som 1. septembra 2005 prišla do Tatier, ktoré sa mi stali na trinásť rokov domovom. Na očakávania si nepamätám, ale určite boli, veď to bolo po rokoch formácie moje prvé poslanie-prvá úloha už ako Milosrdnej sestry Svätého kríža.

Čím boli pre teba roky strávené v službe v našej farnosti?

Bol to pozhnaný, krásny, ale hlavne Boží čas. Ďakujem pánu farárovi za možnosť a prejavenu dôveru, že nám

zveril budúcnosť farnosti, lebo ňou tieto deti určite sú. Ďakujem aj mojim predstaveným a spolusestrám, ktorí mi dovolili a umožnili túto formu apoštolátu, aj keď nebolo vždy jednoduché zladit' prácu-poslanie, ktoré som mala v Charite a piatkové stretká. Ale určite to stálo za to.

Mám pekné a živé spomienky na milé stretnutia s milými ľuďmi. Našla som tu neskutočne veľa krásnych ľudí, s ktorými sme vytvorili pekné spoločenstvo nielen pri službe tým najmenším z našej farnosti.

Čo si odnášaš z tejto služby?

No vás všetkých-každý máte miesto v mojom srdci a teším sa na osobné stretnutie s každým Tatrancom.

Na čo najradšej spomínaš?

Asi tie najsilnejšie spomienky mám na letné tábory s deťmi. Mojou srdcovkou boli hlavne tie pre najmenších. Deti boli neuveriteľné, tvorivé, milé... Zažili sme spolu veľa milých a vtipných historiek, ale to si nechám až do budúcej Ratolesti:).

Ako si prijala správu, že miesto tvojho pôsobenia sa zmení?

Musím najprv povedať, že nie je zvykom, aby sme boli na jednom mieste tak dlho. Obyčajne je zaužívaná prax, že sestry medzi prvými a večnými sľubmi vystriedajú aj viac komunít. A tak som vždy žila v tom, kedy to príde, že aj mňa preložia. I keď som to čakala, bola som prekvapená. Som rada, že mi Pán dal silu a odvahu povedať na túto novú skutočnosť znova svoje ÁNO.

Kde je teraz tvoje nové misijné pole a v čom spočíva tvoja nová misia?

Teraz som v Trnave v našom provinciálnom dome. Je to aj formačný dom – formujú sa tu mladé dievčatá, ktoré sa chcú stať rehoľnými sestrami. V komunite je nás spolu 23 sestier. Je to trikrát väčšie spoločenstvo ako v Tatrách. Máme rôzne úlohy-niektoré sestry študujú alebo pracujú mimo domu (na arcibiskupskom úrade, v materskej škole...). Ostatné pracujeme priamo v dome. Ja pracujem v kancelárii na ekonomickom úseku.

Čo by si chcela odkázať „naším“ deťom a všetkým Tatrancom?

Rada by som každému z Vás osobne poďakovala za stretnutia s Vami, no nie je to možné (a asi ani nutné). To dôležité ostáva v našich srdciach a Pán o všetkom vie. Prosím Vás o modlitbu, aby som aj na tomto mieste vydávala dobré svedectvo o našom Pánovi, verne a s láskou plnila poslanie, ktoré mi je zverené.

A samozrejme srdečne Vás pozývam do Trnavy. :-)

Sestričke Márii Magdaléne za rozhovor veľmi pekne ďakujem.

Agáta Slivová

KEĎ STRÁŽNY ANJEL
SÁM NA VŠETKO NESTAČÍ,
PRICHÁDZAJÚ
HORSKÍ ZÁCHRANÁRI

Život popradského rodáka Pavla Kunu je neodmysliteľne spätý s Tatrmi. Tie mu učarovali už ako mladému študentovi. Postupom rokov sa jeho vzťah k našim veľhorám vyvinul až do súčasnej podoby. V Tatrách Paľo s rodinou býva, pôsobí ako profesionálny horský záchranár, aj ako horský vodca. Zaujímame sa, kto šéfuje v rodine skúseného vodcu: „Manželka a dcéry – to je jasné,“ odpovedá s jemným úškrnom a bez najmenšieho zaváhania.

V smokoveckom oblastnom stredisku Horskej záchrannej služby pôsobí Paľo už viac ako 17 rokov. Doma má samé baby, v práci sú jeho kolegami výlučne chlapi. Na našu otázku, či v práci sem-tam vypukne ponorková choroba, záporne krúti hlavou. Podľa neho si všetci dobre uvedomujú, čo je ich poslaním. Celý tím musí ťahať spoločne za jeden koniec povrazu!

Horskí záchranári sú pripravení pomôcť 365 dní v roku. Počas zimnej sezóny navyše hliadkujú aj priamo na lyžiarskych svahoch. Ani Vianoce nie sú žiadnou výnimkou. „Našťastie, cez vianočné sviatky nemávame veľa výjazdov. Iná situácia býva na Silvestra, najmä, keď to ľudia preženú s oslavami končiaceho sa roka,“ vysvetľuje Paľo.

Tento skúsený záchranár pozná Tatry ako svoju dľaň. Nečudo, veď len na Gerlachovskom štíte bol už viac ako stokrát. Nielen naň vodí turistov, ktorí sa rozhodnú využiť jeho služby sta horského vodcu. Paľo priznáva, že niekedy sa cíti ako psychológ či párový terapeut a potvrdzuje starú pravdu, že v kopcoch sa naplno prejaví charakter človeka.

Paľo sa netají tým, že je veriaci. K viere spolu s manželkou vedú aj svoje dve dcéry. Tie do svojich detských modlitbičiek

určite vkladajú aj prosby za ocka, aby sa vrátil z každej záchrannej akcie domov živý a zdravý. Ešte neboli na svete, keď sa ich tato druhýkrát narodil. Bola nedeľa, 24. marca 2002...

V ten deň sa trojica kamarátov vybrala na skialpinistickú túru Veľkou studenou dolinou. Mali namierené na Zbojnícku chatu, kde si chceli posedieť a podebatovať pri dobrom čaji. V sekunde sa ich prechádzka zmenila na boj o holý život. Na mieste zvanom Brána totiž všetkých troch prekvapila a zmietla lavína. Akoby zárazkom sa nestala ich bránou do večnosti... Sneh sa prirútil znenazdajky a jeho sila bola ohromujúca. Paľo skončil pod päť metrovým nánosom. Hoci mal pri sebe lavínovú výbavu, nebolo možné zachytiť signál z jeho vyhľadávača. V ľadovom zovretí vydržal neskutočných dve a pol hodiny. „Všade bola tma a ticho. Čas plynul neuveriteľne pomaly. Vedel som, že ak chcem prežiť, musím zostať pri vedomí,“ vracia sa Paľo v spomienkach. Ocitol sa tvárou tesne nad potokom, ktorý v tých miestach tiekol. Vďaka tomu mal zabezpečený dostatok vzduchu na dýchanie. Postupom času však prúd vody mohutnel a Paľovi sa len s vypätím všetkých síl darilo držať hlavu nad hladinou. Vtom na svojom bruchu zacítil lavínovú sondu jedného z kolegov záchranárov. Hneď ju chytil a začal ňou triasť. Vtedy vedel, že je zachránený. Akoby zárazkom prežili všetci zasypaní. Pritom štatistika hovorí, že šanca na prežitie pod lavínou dlhšie ako 30 minút je 10 percent...

Kolegovia z Horskej služby z recesie premenovali miesto Paľovho druhého narodenia na Kunovu úžľabinu a zvedavcom vravia, že tatranské zviera s najväčšou výdržou pod lavínou je - áno – kuna...

Martin Mistrík

PLÁNOVANÁ FARSKÁ PŮŤ POBALTIE-PETROHRAD

Svätý otec Ján Pavol II. hovoril o dvoch pľúcach jednej Cirkvi. Orthodoxy v preklade znamená pravovernosť. Hoci ju u nás máme blízko, je nám vzdialená a napriek tomu cítime jej duchovnú hĺbku a poklady. V Rusku si táto Cirkev prešla počas komunizmu svojou krížovou cestou a pokus o jej odstránenie lemuje nespočetný zástup mučeníkov. Trochu pričuchnúť k duchovnej hĺbke týchto našich východných bratov, ale nielen ich, sa pokúsime na našej farskej púti, ktorú organizujeme v júni 2019. Poputujeme Pobaltím, krajinami, ktoré uchvátia svojou čarovnou atmosférou a v ktorých sa kresťania, naučení tvrdo obhajovať svoju vieru, snažia nasledovať Krista.

» Šiluva

Národná svätyňa Panny Márie zo Šiluvy - jedno z najvýznamnejších pútnických miest Litvy i celého Pobaltia sa nachádza v malej a tichej dedinke.

Šiluva sa prvýkrát stala známou v roku 1457, kedy šľachtic Peter S. Gedgaudas postavil kostol zasvätený narodeniu Panny Márie a svätých apoštolov Petra a Bartolomeja. Davy veriacich (aj zo susedného protestantského Pruska) sa zhromažďovali na tomto mieste, aby oslávili sviatok narodenia Panny Márie. V polovici 16. storočia sa obyvateľstvo v okolí Šiluvy stalo prevažne kalvínskym. Napriek tomu ľudia pokračovali v slávení každoročného sviatku, neskôr však bol kostol zatvorený a zničený. Okolo roku 1569 posledný farár John Holubka skryl všetky kostolné cennosti a dokumenty v železnej krabičke, ktorú ukryl v priestoroch zničeného kostola.

Katolíci sa následne pokúsili o súdne konanie proti kalvinistom a snažili sa znovu získať zhabaný majetok kostola. Prípado bol komplikovaný skutočnosťou, že katolícke vlastnícke dokumenty sa stratili. Táto záležitosť bola podľa tradície vyriešená zázračným zásahom Panny Márie, ktorá sa údajne zjavila na mieste, kde stál kostol. Tam sa našli inštitucionálne dokumenty katolíckej cirkvi a v roku 1622 bola uskutočnená reštitúcia katolíckeho majetku. Drevený kostol bol postavený v roku 1641 na mieste, kde stál pôvodný kostol. V roku 1786 bol dokončený nový kostol-súčasná Bazilika narodenia Panny Márie. V roku 1924 bola postavená majestátna vežová kaplnka na mieste údajného mariánskeho zjavenia. Oltár v kaplnke zjavenia je postavený na tej istej skale, kde sa podľa tradície uskutočnilo mariánske zjavenie.

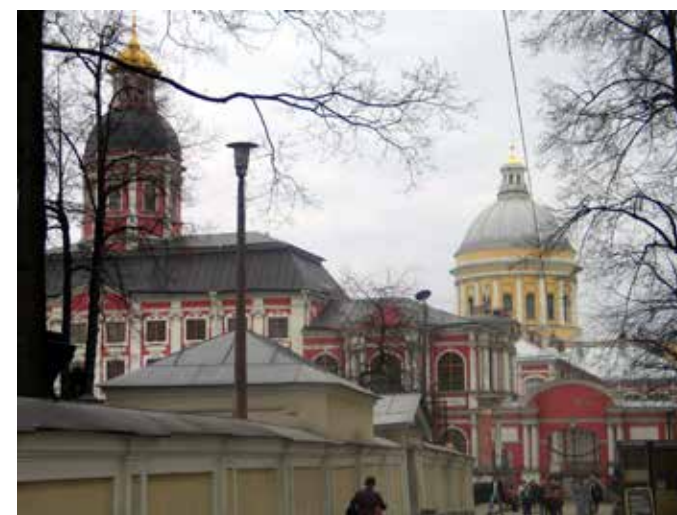
» Vrch krížov

Prvé kríže vedľa miesta starobylého hradu boli vztýčené v polovici 19. storočia na pamiatku obetí poľských povstaní.

Na začiatku 20. storočia tu bolo asi 100 krížov. Komunistický režim sa snažil miesto niekoľkokrát buldozermi zničiť. Miestni obyvatelia ich však nanovo vztýčili.

PETROHRAD

» Kláštor Alexandra Nevského

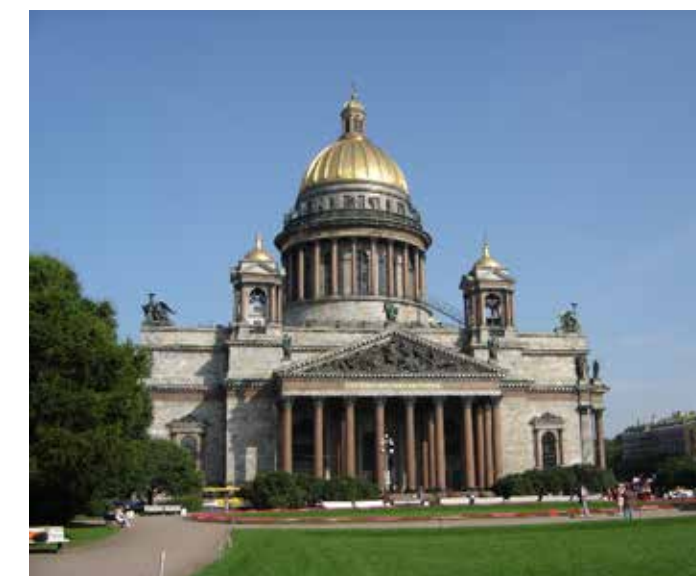
Lavra sv. Alexandra Nevského je významný pravoslávny kláštor, ktorý má veľký význam v duchovnom živote ruského národa. Vznikol v roku 1713 za cára Petra I., neskôr bol viackrát prestavaný. Sú tu pozostatky Alexandra Nevského, ktorý je považovaný za ochrancu pravoslavia a Ruska pred agresiou Západu. Zvítal nad Švédmi aj nad rádom Nemeckých rytierov. Kláštor získal titul Laury, čo je pre kláštor veľká česť. Stal sa centrom pravoslávneho mníšstva, školstva a duchovnej kultúry Ruského impéria. Sú tu pochované významné osobnosti ruského národa (Glinka, Čajkovskij, Dostojevskij)

» Kazaňská katedrála

Bola dokončená v roku 1811. Pripomína baziliku sv. Petra v Ríme, Petrohrad mal byť Rímom severu. Všetky materiály a robotníci mali prísne ruský pôvod. Keď Napoleonova armáda napadla Rusko, generál Kutuzov požiadal o pomoc Pannu Máriu Kazaňskú (1812). Počas komunizmu v roku 1932 katedrálu zavreli. Otvorili ju ako múzeum náboženstva a ateizmu a náboženské poklady boli odstránené. Po páde komunizmu bola obnovená, slávna ikona Panny Márie bola vrátená v roku 2002.

» Chrám sv. Izáka

Najväčšia pravoslávna katedrála v meste a druhá najväčšia na svete. Je zasvätená sv. Izákovi Dalmátskemu (patrón cára Petra I.), mníchovi, ktorý v 4. storočí odhovral rímskeho cisára od jeho kacírskych myšlienok a predpovedal jeho smrť. Bol vyhlásený za svätého. Pravoslávie však rozlišuje svätých. Pri mníchoch existuje pre výraz „svätý“ názov „prepodobný“, čo znamená, že mních žil podľa Ježiša Krista, podobal sa naňho svojimi skutkami. Stavba začala v roku 1818, trvala 40 rokov. Ide o veľkolepý monument vysoký 101,5 metrov s bohatým interiérom. Jeho vnútro zobia aj vitráže, čo je u pravoslávneho chrámu zvláštne, pretože sa jedná o čisto katolícky prvok.

To je len výber z niekoľkých „naj“ pútných miest, ktoré navštívime. Samozrejme Petrov dvorec, pevnosť, Ermitáž, Nevský prospekt a iné pamätihodnosti, ktoré majú spojenie s veľkou ruskou dušou, východnými pľúcami cirkvi.

Ideme na púť, nie na poznávací zájazd, preto bude každý deň sv. omša, príležitosť k sviatosti zmierenia i chvíľa na stíšenie. Zároveň chceme poznať a aspoň trochu zažiť rôzne spôsoby, ktorými naši bratia kresťania oslavujú nášho Pána Ježiša Krista. Chceme spoločne putovať za Kristom, nech nás vedie Duch Svätý a my prosíme, aby sme mali otvorené srdcia pre Jeho vanutie.

Róbert Tokár, farár

HUMORNÉ OKIENKO

Zo života na ktorejši fare:

Na faru ako kapláni prichádzajú mladí chlapci, ktorí nemajú veľké kuchárske skúsenosti, preto im pán farár napísal stručný návod ako uvariť párky (tradičné farské raňajky):

„Párky vložíme do hrnca so studenou vodou a varíme na miernom plameni, kým voda nezovrie. Potom plameň stiahneme, aby párky nepraskli. Konzumujeme s horčicou a krajcom chleba.“

Po týždni mali poradu a pán farár sa pýtal, ako sa im darí v kuchyni. Rozprúdila sa takáto diskusia:

Prvý kaplán: „Postupoval som presne podľa receptu, ale všetka voda sa nevojde na tanier a chlieb je potom dosť rozmočený. Urobil som niekde chybu?“

Druhý kaplán: „Ja som mal rovnaký problém – ale vyriešil som ho. Vodu som nalial do pollitráku a z neho popíjal k párku.“

Prvý kaplán: „Pán farár, nedali ste k návodu adresu webu, odkiaľ sa dá ten plameň stiahnuť. Dal som to do vyhľadávača, ale nenašiel som.“

Druhý kaplán: „A keď si varím dve párky, musí voda zovrieť dvakrát? Alebo treba použiť dva hrnce?“

Prvý kaplán: „Ja som to skúšal aj na elektrickom sporáku, voda celkom vyvrela, ale plameň sa vôbec neobjavil. Ako dlho treba čakať, kým sa plameň objaví? Hrniec som musel vyhodiť, párky sa z neho nedali zoškrabať.“

Druhý kaplán: „Ja som to tiež skúšal na elektrickom sporáku, ale bol som trpezlivejší, nechal som ho zapnutý aj keď voda vyvrela. Po niekoľkých hodinách sa plameň objavil, ale na jeho stiahnutie som musel zavolať hasičov.“

Pán farár zalomil rukami: „Chlapci, radšej sa už do toho nepúšťajte, trochu pôstu vám neuškodí.“

„Pán riaditeľ, môžete mi dať zajtra voľno?“, pýta sa v práci pán Novák. „Manželka chce, aby som jej pomohol s vianočným upratovaním.“

„Z takého dôvodu vám predsa nebudem dávať voľno!“, rezolútne to odmietne riaditeľ.

„Ďakujem,“ vydýchne si zamestnanec. „Vedel som, že sa na vás dá spoľahnúť.“

Jožko nemôže zabudnúť, že po Vianociach príde Silvester. Preto chce minúť čo najmenej peniazí na vianočný darček pre manželku a predavačku tým privádza k zúfalstvu. Rozbaľuje a ukladá jeden darček za druhým, ale stále sa nemôže rozhodnúť, stále sa mu niečo nezdá. Až príde na spásanosný nápad a pýta sa predavačky: „Keby ste boli mojou manželkou – čo by ste si pekneho priali?“

„Iného manžela!“

Jožko píše Ježiškovi: Ježiško, keď mi doneseš motorku, budem celý týždeň dobrý. Potom sa zamyslí a povie si - ale ja nevydržím byť dobrý celý týždeň-roztrhá list a píše nový. Milý Ježiško, keď mi doneseš motorku, budem celý deň dobrý. Zase sa zamyslí a roztrhá list. Potom sa pozrie na obraz Panny Márie a zamkne ho do skrine. Začne písať nový list: Milý Ježiško, zajal som tvoju Matku, výkupné je motorka!

Traja sa rozprávajú o tom, čo urobia s vianočnými odmenami. Prvý hovorí: „Pracujem v nemeckej banke. Z vianočných odmien si kúpim auto a za zvyšok pôjdem na dovolenku.“

Druhý hovorí: „Pracujem v Daimler Chrysler. Za vianočné odmeny si nechám vybudovať bazén a za zvyšok pôjdem na cestu okolo sveta.“

Tretí hovorí: „Ja pracujem vo Vysokých Tatrách a za vianočné odmeny si kúpim sveter.“

Ostatní sa ho pýtajú: „A čo zvyšok?“
„Zvyšok mi doplatia rodičia!“

Janko sa na Vianoce pýta otca: Oco, vieš, ktorý vlak najviac mešká? No predsa ten, čo si mi sľúbil minulé Vianoce.

V správach hovorili, že každý, kto vyrazí na cesty v tomto počasí, by mal mať so sebou reťaze, lopatu, deku, rozmrazovač, ťažné lano, baterku, hever a náhradné koleso... No, vyzeral som ráno v električke ako čudák...

„Dal som manželke pod stromček psa.“
„A prečo psa?“
„No aby ma s ním po večeroch posielala von!“

Na Vianoce kričí malý Jožko cez celý byt na mamičku pri sporáku: „Mami, mami, stromček horí!“

„Hovorí sa, sviety, a nie horí!“ poučí ho mama.

Chlapček za chvíľu zase začne kričať: „Mami, mami, záclony už tiež svietia!“

Vianočné pečenie: RICHLA VICHODŇARSKA RUMOVÁ PRALINKA

Suroviny: dva kila dutých čokoladových figurkoch, 2 až 5 litre rumu

Postup: zoberete čokoladovu figurku, odkrucce jej gebuľu, dolejece rum a mozece takoj konzumovac.

A potom, že s pečením na Vianoce je veľa roboti...

PS: Tote chudobnejšie možu skusic lacnejši variant, ten je bez dutich figurkoch.

Zostavil Pavol Stano

SVÄTÉ OMŠE

PONDELOK 24. 12.

Štrbské Pleso 21.00 (polnočná)
Dolný Smokovec 22.30 (polnočná)

UTOROK 25. 12.

Nový Smokovec 00.00 (polnočná)
Tatranská Lomnica 00.00 (polnočná)
Štrbské Pleso 8.30
Vyšné Hágy 10.00
Nový Smokovec 8.00; 10.00; 17.00
Dolný Smokovec 9.00
Tatranská Lomnica 10.30

STREDA 26. 12.

Štrbské Pleso 8.30
Vyšné Hágy 10.00
Nový Smokovec 8.00; 10.00; 17.00
Dolný Smokovec 9.00
Tatranská Lomnica 10.30

SOBOTA 29. 12.

Nový Smokovec 17.00
Tatranská Lomnica 18.00

NEDEĽA 30. 12.

Štrbské Pleso 8.30
Vyšné Hágy 10.00
Nový Smokovec 8.00; 10.00; 17.00
Dolný Smokovec 9.00
Tatranská Lomnica 10.30

PONDELOK 31. 12.

Štrbské Pleso 16.00
Nový Smokovec 17.00
Tatranská Lomnica 18.00

UTOROK 1. 1. 2019

Štrbské Pleso 8.30
Vyšné Hágy 10.00
Nový Smokovec 8.00; 10.00; 17.00
Dolný Smokovec 9.00
Tatranská Lomnica 10.30

PLÁNOVANÉ PODUJATIA

STREDA 26. 12.

Nový Smokovec 18.00 Jasličková pobožnosť (ne)NARODENÝ

SOBOTA 29. 12.

9.00 Požehnanie príbytkov (koleda)

NEDEĽA 30. 12.

Nový Smokovec 18.00 VIANOČNÝ CHRÁMOVÝ KONCERT
Vianočné melódie v podaní miešaného speváckeho zboru LAUDAMUS

PONDELOK 31. 12.

Nový Smokovec 23.30 – 00.15 Eucharistická adorácia
Tatranská Lomnica 23.30 – 00.15 Eucharistická adorácia

UTOROK 1. 1. 2019

Beh pre Ježiša 14:00 – od fary na Tatranskú Polianku a späť

STREDA - ŠTVRTOK 2. - 3. 1. 2019

Lýžovačka s mladými na Kubínskej Holi

NEDEĽA 6. 1. 2019

Koledovanie detí „Dobrá novina“ 13.00

SVETOVÝ DEŇ CHORÝCH

Vysluhovanie sviatosti pomazania chorých

pondelok 11. 2. 2019

Nový Smokovec pri svätej omši.

streda 13. 2. 2019

Tatranská Lomnica pri svätej omši

SOBOTA 16. 2. 2019

Nový Smokovec, fara 14.30 Bál svätých a biblických postáv,

SOBOTA 2. 3. 2019

Nový Smokovec, fara 18.00 Farský batôžkový ples

ŠTATISTIKA

september – november 2018

Do spoločenstva Cirkvi boli krstom prijatí:

Daya Diana Kušmireková Tamara Marcinková
Tamara Pavličková Ellie Antónia Šlosárová
Lujza Martina Slavkovská Melánia Mária Benkovičová
Hana Hoholíková

Z našich radov odišli k Pánovi:

Patrik Mašlej Gizela Matúšová
Jozefína Svitánová Ján Michalko
Peter Heinrich

Vydáva: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Vysoké Tatry. Šéfredaktor: Martin Mistrík. Redakčná rada: Mgr. Róbert Tokár, Mgr. Lukáš Stolárik, Mgr. Dávid Sklarčík, Peter Dziak, Eva Puškárová, Zuzana Bradáčová. Jazyková úprava: Adriana Kruppová. Cenzor: Mgr. Róbert Tokár. Tlač: Tlačiareň Kubík Námestovo. Imprimatur: Mons. prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup; BŮ 30. 3. 2004, č. 4/2004. S povolením OU, odbor všeobecnej vnútornej správy v Poprade, reg. č.: 1/203. Adresa redakcie: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Vysoké Tatry, Nový Smokovec 113, 062 01 Starý Smokovec; e - mail: ratolesttetry@gmail.com. www.rkctatry.sk. Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov.

Náklad: 304 ks. Nepredajné. Fotografie internet a archív.

(ne)NARODENÝ

JASLIČKOVÁ POBOŽNOSŤ

26. decembra 2018 o 18.00 h

Farský kostol sv. Petra a Pavla v Novom Smokovci

Účinkujú deti a mládež tatranskej farnosti,
spieva farský zbor Te Domine

Vstupné dobrovoľné

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Vysoké Tatry / www.rketatry.sk